

“At blive ét!”.

Der fortælles i en islandsk novelle om en ung journalist, som er på vandring i de øde fjeldmarker. Han nyder oplevelsen af at være alene med sig selv og imponeres af naturens storhed og væld. Da han betragter sig selv som et moderne og rationelt tænkende menneske, mener han imidlertid ikke at kunne tro, der skulle stå nogen guddommelig skabermagt bagved, men må antage, at det hele skyldes ren tilfældighed. Omend der er tale om end en tilfældighed, som på én gang både fryder med sin skønhed og skræmmer ved sin voldsomhed og derfor aftvinger en vis ærefrygt. Under sin vandring kommer journalisten til et lille afsidesliggende husmandssted. Bygningerne er noget forsømte og alt bærer præg af, at tiden så at sige har stået stille på ejendommen meget længe. Da han træder ind i huset finder journalisten den gamle bonde liggende i sengen. Han er syg og afkræftet og formentlig døden nær. Hvad bonden da også selv fornemmer. Han har derfor sendt bud efter præsten for at komme til alters en sidste gang. Da han nu ser den unge vandringsmand, tror bonden, det er præsten. Og han visker med svag stemme, at han gerne vil til alters, inden han dør. Journalisten forsøger, at forklare, han aldeles ikke er præst. Men manden hører dårligt og vil måske heller ikke høre det, fordi tiden så kan være forpasset. Under alle omstændigheder lykkes det ikke at opklare misforståelsen. Samtidig føler journalisten, at han har pligt til at hjælpe den stakkels gamle døende mand med at få opfyldt sit sidste ønske. Han aner blot ikke hvordan.

Til sidst tager han en bid brød fra sin madpakke og finder lommelærken med en sjat whisky frem. Det giver han til bondemanden, mens han forsøger at sige nadverordene, så godt som han nu kan huske dem. Og den gamle mand dør med fred i sindet i tryk forvisning om, at han har været til alters.

Journalisten sidder da tilbage med en underlig fornemmelse. På den ene side føler han sig lidt som en svindler. På den anden side oplever han, at det, der fandt sted, rent faktisk var ægte nok, skønt omstændighederne var helt anderledes end normalt i den slags sammenhænge. At der havde været noget på færde, som var langt større end, hvad der kunne rummes i hans madpakke og lommelærke. Noget, der havde forenet de to vidt forskellige mænd midt i ødemarken på en måde, han aldrig havde oplevet før. Noget, som ikke lå indenfor rammerne for hans livsanskuelse og syn på verden, men som han ikke desto mindre havde erfaret som en skinbarlig virkelighed: En enhed og et fællesskab på tværs af alle forskelligheder bragt til veje uden, at han kunne forklare hvordan. Og en fred, han ikke havde fundet andre steder.

Skønt det nok er de færreste, der har befundet sig i en lignende situation, så har vi vel alle i større eller mindre grad oplevet et fællesskab med andre mennesker og en fornemmelse af enhed, vi ikke selv har bragt til veje - ja, måske end ikke har ønsket. At noget, vi ikke kan definere nærmere, har skabt en sammenhæng på tværs af alle forskelligheder eller indbyrdes uenigheder. At der trods alt det, som skiller, er noget, der samler, på en måde vi slet ikke havde forestillet os. Det kan være den fornemmelse af samhørighed og indbyrdes ansvar, som består mellem familie og venner, eller andre der har fortid og nutid fælles. Det kan være den kærlighed, som binder to mennesker sammen og indebærer, at de står sammen i lyst og nød. Og det kan være samværet på en arbejdsplads eller andre steder, hvor man har fælles interesser, eller opgaver må løftes i flok. Eller det kan bestå i kampen for en fælles sag og den gensidige trøst og hjælp, når man har skæbne til fælles. I alle den slags tilfælde er der tale om at være ét - vel at mærke uden nødvendigvis af den grund at være ens.

Det er samme form for enhed, Vorherre taler om, når han skal beskrive forholdet mellem sig selv, Gud, og vi mennesker. I sin afskedstale til disciplene beder han om, at de må være ét - ét med hinanden, og ét med ham selv. At disciplene så at sige må indgå i et organisk fællesskab med Gud og hinanden. At de må få vished om og andel i kærligheden fra ham samt lade den vise sig i deres indbyrdes forhold og omgang med alle andre mennesker. Og det står ham klart, at den enhed aldrig

kan bestå i, at de bliver ens eller enige. Dertil er de alt for forskellige. De er nemlig lige nøjagtig som mennesker er flest og har været det til alle tider: De kender til storhedsdrømme, angst, forræderi, kampen om de bedste pladser og de rigtige meninger. Kort sagt de ligner os. Og skulle deres fællesskab i Guds kærlighed være betinget af enighed og ensartethed, så ville det aldrig blive til noget. Men sådan forholder det sig heldigvis heller ikke. Énheden og fællesskabet i troen på Guds almægt og kærlighed beror ikke på os mennesker, men på hans ord og gerning. Og det ord taler til os på tværs af alt det, der skiller os ad, ved evangeliet om hans søn, Jesus Kristus. Hvadenten der så er tale om almindelige smålige modsætninger, kulturelt betingede forskelle, nationale forhold, eller kirkelige stridigheder. Troens og dermed kirkens énhed står det derfor heller ikke til os at skabe. Tværtimod er historien fuld af eksempler på, at alle menneskelige bestræbelser på at tilvejebringe den énhed blot fører til større splittelse og til endnu flere kirkesamfund. Den kristne kirkes énhed bygger på Jesu ord og er Helligåndens værk. Den består derfor på tværs af alle menneskeskabte forskelle.

Enheden er således udgangspunktet. Den er grundlaget for det liv, vi skal leve sammen, og den er til uanset, hvor meget vi kives og strides. Vi mennesker er fælles om de helt grundlæggende vilkår for tilværelsen, uanset hvor vi lever eller, hvilket folk vi tilhører: Vi fødes ind i sammenhænge, vi ikke selv har bestemt. Ofte vil vort liv være formet af begivenheder, vi kun i begrænset omfang har indflydelse på. Og vi dør i regelen uden selv at vide, hvor og hvornår. Og de helliges samfund, som det hedder med trosbekendelsens ord, er ikke nogen opgave men en gave - Guds gave, som er givet med Kristus. Og det samfund opretholdes alene ved ham. Tør vi tro på det, kan vi også åbent og ærligt vedgå alle forskelle og lade meninger brydes i fordragelighed og gensidig respekt for hinanden. Og ingen skal da ophøje sig over andre, for med til den kristne tro hører erkendelsen af, at vi er fælles om at leve under ufuldkommenhedens, syndens og skyldens vilkår. I den henseende ér vi ét. Men Vorherre har ved sin død og opstandelse forsonet sig med os. Og at være forsonet, det er at være forenet i kærlighed.

Når vi således ved Kristi kærlighed er forsonet med ham, så har vi også part i det fællesskab, som består ved ham - i hans kirke. Vi er trods al vor indbyrdes uenighed forenet til den eneste sande énhed - énheden med ham og i ham, som selv er ét med Gud.

Finn Ryneld